

1. Смуцинська І.В. Інтернаціоналізми та «хибні друзі» як проблема перекладу. Лінгвістика XXI століття: нові дослідження та перспективи. 2010, вип. 27.
2. Турчина А. А. Лексична міжмовна омонімія у слов'янських мовах. Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Випуск 17. К., 2012. С. 121–126.

Література Марокко арабською мовою

Мааруфі Омар (Марокко)

Науковий керівник – старший викладач Ушакова Н.В.,

ХНАДУ, Харків

Історичні події завжди впливають на розвиток культурних традицій країни. Тому є підтвердженням становлення літератури Марокко як частини загальної національної культури.

Так, іспанський вплив сусіднього арабського Халіфату значною мірою відчувається у середньовічній прозі та поезії, які довго залишалися у владі стилістичних хитрувань і манірності, властивих арабсько-іспанській літературі. В середньовічній марокканській літературі всесвітньо відомі автори географічних творів аль-Ідрісі (автор всесвітньої географії і карти світу (12 ст.); Ібн Батута (14 ст.) (автор розповіді про подорожі до Африки й Азії) займають особливе місце. Створений ними жанр «ріхла» (опис «ходінь» в Мекку) набув у Марокко особливої популярності та зберігся до нашого часу. У жанрі художньо-історичного літопису творило багато письменників аж до наших днів: аль-Марракуші (12 ст.), Ібн аль-Ідар (13 ст.), Аль-Уфрані (18 ст.), Аль-Каттані (19 ст.), Аз-Зай-йані (20 ст.) та ін. Відомий літопис Ахмеда ан-Насирі «Кітаб аль-Істікса» (19 ст.) розглядають як неперевершену літературну пам'ятку.

Жанри традиційної середньовічної поезії – касида з її різновидами, газель, елегія, сатира, а також римована проза садж – всі вони дійшли до наших днів. Найкращим традиційним поетом і віртуозом саджа вважається Мухаммед

Гаррі. Сучасний лірик Мухаммед аль-Халауї пише касиди на політичні теми: про єдність марокканців з арабами інших країн Сходу (вірш. «Абу-с-Салж»), про боротьбу за мир тощо.

Новий стиль ввели в марокканську літературу публіцист Абд аль-Хафід аль-Фасі, Мухамед Азіз Лахбабі, який створює життєрадісні «вірші в прозі», Мухаммед ат-Танжауї, який вперше в марокканській літературі написав драматичний твір у віршах («Гімн вільних»). Як есеїсти і критики відомі такі митці, як Абд аль-Хафід аль-Фасі, Абдаль-Кадер ас-Сахраун, Мухаммед ат-Тазі, Абдаллах ас-Садані тощо. Найбільш видатні прозаїки здобули освіту за кордоном і добре знайомі з європейською культурою. Абд аль-Мажид бен Джаллун, дипломат, автор книги спогадів «Дитинство», примітної за щирість почуття і свіжість сприйняття, збірки новел «Долина плачу» (1948) про період французького протекторату над Марокко.

Традиційна арабська література не знає драматургії, так само як арабське мистецтво не знало театру. Після отримання незалежності в Марокко почав розвиватися національний театральний репертуар. У 60-х рр. з'явилися історичні драми аль-Хасана ас-Саїха: «Арджлуна», «Сулейман Пишний», «Малікшах» і ін. Поряд з цим на літературну мову переводяться п'єси класичного європейського репертуару.

У Марокко, як і в усьому Магрибі, на арабському діалекті існує усна народна творчість: казки, прислів'я, приказки, загадки, вірші та пісні. Основний діалектна жанр – пісня, ритм якої побудований на місцевих народних мелодіях, іноді дуже древніх, які нічого спільного не мають з метрами класичної арабської поезії (аруз). Казковий матеріал дуже великий. Його передають з вуст у вуста професійні оповідачки, зазвичай неписьменні. Казки та легенди Марокко на арабському діалекті не раз збиралися європейськими дослідниками за допомогою марокканців і видавалися в іспанських і французьких перекладах. Основні теми – це історії про людожерів і велетнів (Вохо, Гуль, Афріт, Хадідуан, Мкідеш).

В усній поезії марокканців використовується арабський діалект, на якому говорять у повсякденному житті, але записи діалектальної творчості роблять так звану мовою мелхун («помилковий», або «мелодійний»), яка являє собою особливий вид наслідування середньовічної бедуїнської поезії з її штучними «бедуїнізмами» і умовними образами. Цією мовою написано багато касид і пісень, які становлять т. зв. фольклорний жанр (ша'бі) в магрибській музиці. Перша касида на мелхуні належить поетові 16 ст. Абу Фарісу Абд аль-Азізу аль-Меграуї. Творчість його захоплює дотепер, про нього складена приказка: «Все велике – порожнє, крім пальми та Меграуї».

Розвитку поезії на мелхуні сприяв прихід у Марокко до влади Саадійської династії, пов'язаної з бедуїнами. У 17 ст. в Марокко прибули з Тлемсена, рятуючись від турків, знамениті поети і співаки Сайд бен Абдаллах аль-Міндасі ат-Тлемсене, Ахмед Бен Тріки й ін., що сприяло розвитку цього жанру. Протягом наступних двох століть поезія на мелхуні продовжувала процвітати в трьох центрах Марокко: Фесі, Мекнесі та Марракеші.

Фес вважається центром літературних і музичних традицій, вивезених маврами з Іспанії, а Марракеш – центром місцевого жанру гриха (легкі пісні, часто імпровізовані виконавцями – грайхі, які, збираючись в оркестри з 3-4 чоловік, виступають по черзі). Жанр гриха винайдений в 17 ст. аль-Масмуді. Гумористичні касиди майже всі належать поетові і співакові Сі аль-Мадані ат-Теркмані (17 ст.). Співак Сіді Лахдар бен Хлуф процвітав у жанрі мувашшах; йому ж належить авторство Мтал (диспуту) «Сварка очей з розумом». Література марокканського народу берберською мовою представлена в основному усною народною творчістю.

Крім поширених легенд, оповідань, розповідей і байок (переважно, тваринний епос у прозі), а також досить рясної поетичної творчості, відомі цикли поем, об'єднаних одним сюжетом або легендарним героєм: цикл Сіді Хаммам, цикл Сабі, цикл біблійно-коранічного Йосипа тощо. Всі вони виконуються групами мандрівних співаків. Крім оригінальної творчості,

берберською мовою створено й перекладну з арабської мови літературу, написану за допомогою арабського алфавіту, пристосованого для берберської мови починаючи з 12 ст.

Сюжети Попелюшки, Хлопчика-мізинчика й інших відомих європейських казок давно існують також в берберській літературі (при цьому говорити про запозичення навряд чи можливо). Література марокканського народу французькою мовою теж існує. Деякі марокканські письменники, як араби, так і бербери, подібно до багатьох алжирських письменників, тепер пишуть і друкуються по-французьки: Мухаммед Азіз Лахбабі, Ахмед ас-Сафрії, Ібн аль-Хашмі, Дріс аш-Шрайбі. Багато газет і журналів виходили або виходять французькою мовою: «La Nation» («Нація») тощо.

Література:

1. Mohammed el-Fassi, Littérature marocaine, Encyclopédie Coloniale et Maritime, t. 4, P., 1997
2. Colin G. S., Littérature arabe dialectale, Encyclopédie de l'Islam, t. 3, Leyde — P., 1928, p. 334—40;
3. Jouin J., Nouveaux poèmes de Fès et de Rabat-Salé, «Hespéris», 1998, v. 45. Notes sur les chants populaires du Rif, «Archives Berbères», 1995, t. 1.

Наголос як «пульс» слова

Вагне Куадіо Сімеон(Кот-д'Івуар), Уаттара Хуссан(Кот-д'Івуар)

науковий керівник – доц. І. М. Фецько

ЛНУ ім. І.Я.Франка, Львів

Що таке наголос? У будь-якій мові слова діляться на склади. У кожному складі обов'язково є голосний і зазвичай один або кілька приголосних. Не всі склади вимовляються однаково. Зазвичай в словах виділяється один склад. Голосний в ньому вимовляється голосніше і довше, ніж в інших мовах. Цей склад називається ударним, а голосний – ударним. Голосний відзначається значком – наголосом.

В українській мові наголос може падати на різні голосні як на початку слова, так і в кінці або в середині слова. В англійській мові наголос теж може